

**MINISTERSTVO VNÚTRA SR
SLOVENSKÝ NÁRODNÝ ARCHÍV**

**ÚSTREDNÝ VÝBOR KOMUNISTICKEJ STRANY
SLOVENSKA**

**TAJOMNÍK ÚV KSS VINCENT ČISLÁK
1969 – 1970**

Čiastkový inventár

Ján Hučko

Úvod

Vincent Čislák sa narodil 12. januára 1930 v obci Bystré, okres Vranov nad Topľou.¹ Po absolvovaní gymnázia v roku 1950 odišiel študovať do Nitry na Vysokú školu poľnohospodársku. V roku 1955 vstúpil do KSČ, niekde sa však uvádza rok 1957.² V období rokov 1954 – 1957 pôsobil vo funkcii hlavného ekonóma Strojno-traktorovej stanice v Šuranoch.

V krátkom období rokov 1958 – 1961 pôsobil ako námestník riaditeľa Cukrovaru v Šuranoch.

V roku 1961 sa začalo obdobie pôsobenia Vincenta Čisláka v orgánoch KSS. V období rokov 1961 – 1964 bol vo funkcii tajomníka pre poľnohospodárstvo na OV KSS v Nových Zámkoch. V rokoch 1964 – 1967 absolvoval štúdium na Akadémii spoločenských vied pri ÚV KSSZ v Moskve. V období rokov 1967 – 1968 pôsobil vo funkcii inštruktora Zsl KV KSS v Bratislave. Neskôr do jari 1969 bol vo funkcii vedúceho tajomníka OV KSS v Galante. Na zasadnutí predsedníctva ÚV KSS 10. marca 1969 ho Gustáv Husák navrhol za člena sekretariátu a do funkcie tajomníka ÚV KSS.³ Na tomto zasadnutí bol aj do funkcie tajomníka ÚV KSS zvolený. Do jeho kompetencie patrili otázky poľnohospodárstva a ich riešenie. Spolu s Jánom Janovicom navrhol riešenia vyčleňovania pôdy z poľnohospodárskych závodov, informoval o zásobovaní trhu potravinami, podával návrhy prognóz v otázkach zásobovania obyvateľstva a pod. Na zasadnutí predsedníctva ÚV KSS 31. mája 1969 podal návrh na vytvorenie Komisie pre poľnohospodárstvo a výživu ÚV KSS.⁴ Vincent Čislák schvaľoval napr. vycestovanie odborníkov na poľnohospodárstvo a výživu na zasadnutia medzinárodnej organizácie FAO do Ríma, podával návrhy na udelenie štátnych cien a vyznamenaní pri príležitosti napr. 20. výročia vzniku JRD a pod. Na zasadnutiach predsedníctva ÚV KSS podával správy o vykonaných previerkach a kontrolách hospodárenia napr. s mäsom a iným potravinovými komoditami.

¹ O životopisných údajoch pozri PEŠEK, Jan: *Centrum moci. Aparát Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska 1948 – 1989*. Bratislava: AEP Press – Historický ústav SAV, 2006, s. 55, ISBN 80-88880-71-8; MV SR – SNA, *fond ÚV KSS* – osobné spisy pracovníkov ÚV KSS – Vincent Čislák, arch. šk. č. 9.

² MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1224, zasadnutie P ÚV KSS, 10. 3. 1969.

³ MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1224, zasadnutie P ÚV KSS, 10. 3. 1969.

⁴ Bližšie o problematike pozri MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1229, zasadnutie P ÚV KSS, 31. 5. 1969.

Zasadnutie predsedníctva ÚV KSS 4. novembra 1969 potvrdilo zodpovednosť Vincenta Čisláka za oddelenie pôdohospodárstva.⁵ Sľubne sa rozvíjajúca politická kariéra v najvyššom orgáne KSS sa skončila náhle, koncom júla 1970, kedy bol uvoľnený z funkcie člena sekretariátu a tajomníka ÚV KSS. Vincent Čislák sa stal obeťou vnútrostraníckych čistiek v súvislosti s výmenou členských legitimácií. V septembri 1970 rezignoval na členstvo v ÚV KSS a pôsobil vo funkcii riaditeľa Výskumného ústavu závlahového hospodárstva v Bratislave.

Vincent Čislák zomrel 23. mája 2002 v Bratislave.

Archívne dokumenty vzniknuté z činnosti tajomníka ÚV KSS Vincenta Čisláka sa do Slovenského národného archívu dostali v priebehu rokov 1990 – 1993 v zmysle ustanovenia § 3 odst. 3 písmeno b) ústavného zákona č. 460/1990 Zb. o prinavrátení majetku Komunistickej strany Česko – Slovenska ľudu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky spolu s ďalšími písomnosťami zaniknutého ÚV KSS.

Dokumenty boli odovzdané zástupcami vtedajšieho Ústavu sociálnych a politických teórií (bývalý Ústav marxizmu – leninizmu ÚV KSS), ktorý ich spravoval spolu s ďalšími písomnosťami, ktorých pôvodcom bol bývalý ÚV KSS.

Odovzdané archívne dokumenty boli nespracované, bez akejkoľvek evidenčnej pomôcky v množstve 1 archívna škatuľa. Krátky časový rozsah je ohraničený rokmi 1969 – 1970. Nepresahuje krátke funkčné obdobie tajomníka ÚV KSS Vincenta Čisláka, ktoré trvalo od začiatku jari 1969 do konca leta roku 1970.

Štruktúru usporiadania dokumentov tvoriacich fondovú skupinu B. IV. IX. Tajomník ÚV KSS Vincent Čislák 1969 – 1970 sme vytvorili podľa vecných hľadísk. Tvoria ju tri časti.

V štruktúre usporiadania tejto fondovej skupiny počiatočné veľké písmeno B označuje pomenovanie fondového oddelenia Volené orgány. Veľkým písmenom A je označené ako prvé v poradí v rámci archívneho fondu Ústredný výbor KSS fondové oddelenie Zjazdy, konferencie.

Rímska číslica IV označuje pomenovanie štvrtého fondového pododdelenia Písomnosti tajomníkov ÚV KSS. Rímskou jednotkou sú pomenované archívne dokumenty

⁵ MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1239, zasadnutie P ÚV KSS, 4. 11. 1969.

vzniknuté zo zasadnutí Predsedníctva ÚV KSS, rímskou dvojkom dokumenty zo zasadnutí Sekretariátu ÚV KSS a rímskou trojkou dokumenty zo zasadnutí Plén ÚV KSS.

Rímska devätnásťka určuje v poradovom slede konkrétneho tajomníka ÚV KSS a časové ohraničenie dokumentov tvoriacich fondovú skupinu.

Arabské číslice vyjadrujú počet častí tvoriacich štruktúru usporiadania samotnej fondovej skupiny. Za arabskou číslicou nasleduje pomenovanie časti, ktorá tvorí štruktúru usporiadania.

Štruktúra usporiadania fondovej skupiny B. IV. IX. Tajomník ÚV KSS Vincent Čislák 1969 – 1970 a jej postavenia v rámci archívneho fondu Ústredný výbor KSS je nasledovná:

Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska

A. Zjazdy, konferencie

B. Volené orgány

B. IV. Písomnosti tajomníkov Ústredného výboru KSS

B. IV. IX. Tajomník ÚV KSS Vincent Čislák 1969 – 1970

B. IV. IX. 1. Stranické záležitosti

B. IV. IX. 2. Prejavy, vystúpenia, referáty

B. IV. IX. 3. Články, rozhovory

Jazykom dokumentov je slovenčina a čeština. Za inventárnu jednotku sme zvolili súbor archívnych dokumentov príbuzného obsahu v zachovanom časovom období. Pri častiach dokumentov B. IV. IX. 2. a B. IV. IX. 3. inventárnu jednotku tvoria zachované archívne dokumenty (dokument) za jeden rok.

Časový údaj v lomenej zátvorke pri regestoch je nami určený na základe obsahu archívneho dokumentu. Pri spracúvaní sme nevyradili ani jeden dokument. Zachované poštové obálky sme ponechali. Pôvodné spisové obaly sa nezachovali, pravdepodobne však ani nikdy pôvodcom neboli vytvorené. Prezentačná pečiatka sa používala veľmi ojedinele. Jej odtlačok červenej farby a hranatého tvaru bol zvyčajne umiestnený v pravej hornej časti podania. V zachovaných prípadoch predtlačené kolónky – číslo spisu, komu bola vec pridelená na vybavenie, počet príloh, údaj o uložení a vyradení vyplňané neboli. Odtlačený bol len dátum v tvare deň, mesiac a rok. Deň a rok bol odtlačený arabskou číslicou a mesiac rímskou číslicou. Došlým podaniam boli pridelené podacie čísla v numericko-chronologicko radení. Napr. Čís. 199/1969. Ak sa zachovala odpoveď, tak mala číslo prvej evidencie. V mnohých prípadoch je ceruzkou alebo perom uvedené ako bolo podanie vybavené, prípadne pokyny na jeho vybavenie.

V časti **B. IV. IX. 1.** sa nachádzajú archívne dokumenty súvisiace so stránkou problematikou, zoznamy vrátených dokumentov zo sekretariátu tajomníka ÚV KSS Čisláka na ÚV KSČ do Prahy, súhlasné stanoviská s vycestovaním pracovníkov aparátu na pracovné a študijné pobyty do zahraničia a iné. Časť B. IV. IX. 1. je ohraničená rokmi 1969 – 1970.

Do nasledujúcej časti **B. IV. IX. 2.** sme zaradili zachované prejavy, vystúpenia a referáty Vincenta Čisláka, ktoré odzneli napr. na zasadnutiach orgánov ÚV KSS, pri príležitosti výročí založení JRD, poľnohospodárskych podnikov, alebo na dožinkových slávnostiach. Jednotnou témou archívnych dokumentov je problematika poľnohospodárstva na Slovensku. Časť B. IV. IX. 2. ohraničujú roky 1969 – 1970.

Poslednú časť **B. IV. IX. 3.** tvoria štyri zachované články a poskytnuté rozhovory tajomníka ÚV KSS Čisláka pre noviny Pravda, Roľnícke noviny a Čs. rozhlas venované situácii v poľnohospodárstve, a rozvoju poľnohospodárskej politiky KSS. Dokumenty v tejto časti sú z rokov 1969 – 1970.

Vzhľadom na malý rozsah zachovaných archívnych dokumentov, čiastkový inventár neobsahuje registre a zoznam použitých skratiek.

Napriek malému množstvu spracovaných dokumentov svojou výpovednou hodnotou poslúžia najmä záujemcom o novšie politické a hospodárske dejiny Slovenska.

Pri žiadosti o štúdium a pri citácii je potrebné uviesť názov archívu – MV SR – Slovenský národný archív (MV SR – SNA), archívneho fondu – ÚV KSS, názov fondového oddelenia – B. Volené orgány, názov fondového pododdelenia – B. IV. IX. Písomnosti tajomníkov ÚV KSS a názov fondovej skupiny – B. IV. IX. Tajomník ÚV KSS Vincent Čislák a číslo inventárnej jednotky (jednotiek), prípadne archívnej škatule.

Fondová skupiny B. IV. IX. Tajomník ÚV KSS Vincent Čislák 1969 – 1970 obsahuje 6 inventárnych jednotiek, ktoré sú uložené v 2 archívnych škatuliach. Archívne dokumenty usporiadal a čiastkový inventár vypracoval Mgr. Ján Hučko v roku 2015.

B. IV. XIX. 1. Stranícke záležitosti

1969 – 1970

- 1 Súlhasné stanovisko tajomníka ÚV KSS Vincenta Čisláka k vycestovaniu vedúceho oddelenia pôdohospodárstva a výživy ÚV KSS Antona Groma do ZSSR; informácia o schválení Františka Královiča do funkcie pomocníka tajomníka ÚV KSS Vincenta Čisláka; informácia o vrátení diplomatického pasu tajomníka ÚV KSS Vincenta Čisláka; riešenie pracovného umiestenia bývalého tajomníka ÚV KSČ Jarolíma Hetteša; správa Federálneho ministerstva zahraničných vecí o návšteve veľvyslanca ČSSR v Bulharsku Václava Davida v kraji Loveč v Bulharsku; pracovno-hodnotiaca charakteristika Emila Čakajdu v súvislosti so zaradením do funkcie I. námestníka ministra-predseda Federálneho výboru pre poľnohospodárstvo a výživu. 1

B. IV. XIX. 2. Prejavy, vystúpenia, referáty

1969

- 2 Vystúpenie na pléne ÚV KSS venované riešeniu problémov v poľnohospodársko-potravinárskom komplexe – 20. – 21. marec 1969; referát na zhromaždení zakladateľov a zaslúžilých členov JRD pri príležitosti 20. výročia zakladania JRD v Nitre – 11. apríl 1969; vystúpenie na aktíve pri príležitosti 20. výročia zakladania Štátnych majetkov – 22. apríl 1969; referát na zakladajúcom zasadnutí Slovenskej poľnohospodárskej akadémie – 24. apríl 1969; prejav prednesený pri príležitosti osláv Medzinárodného dňa pracujúcich – 1. máj 1969; prejav pri príležitosti 100. výročia založenia cukrovaru v Trnave – 16. máj 1969; vystúpenie na pléne ÚV KSS ohľadom koncepčného riešenia problémov v poľnohospodárstve – 2. – 3. jún 1969; referát prednesený na porade tajomníkov KV a OV KSS pre poľnohospodárstvo a výživu na Ústrednej straníckej škole ÚV

- 2 KSS – 24. jún 1969; prejav pri príležitosti osláv 20. výročia 1
založenia Dediny Mládeže – 8. august 1969; prejav pri
príležitosti udelenia titulu Povstalecké mesto mestu Trnava –
30. august 1969; vystúpenie na dožinkovej slávnosti v obci
Gajary – 31. august 1969; prejav na Okresných dožinkových
slávnostiach v Košiciach – 14. september 1969; prejav pri
príležitosti 25. výročia oslobodenia Humenného – 23.
november 1969; referát prednesený pri oslavách 20. výročia
založenia Veterinárnej fakulty pri Vysokej škole
poľnohospodárskej v Košiciach – 4. december 1969.

1970

- 3 Prejav na vystúpení pri príležitosti 25. výročia oslobodenia 2
mesta Košíc – 16. január 1970; diskusný príspevok prednesený
na pléne ÚV KSS venovaný hospodárskej politike KSS – 5.
február 1970; referát prednesený na aktíve poľnohospodárskych
mládežníkov venovaný riešeniu aktuálnych problémov
v poľnohospodárstve – 24. marec 1970; prejav prednesený pri
príležitosti osláv Medzinárodného dňa pracujúcich vo Vranove
– 1. máj 1970.

S. d.

- 4 Referát venovaný zásadám rozvoja poľnohospodárskej politiky
KSS.

B. IV. XIX. 3. Články, rozhovory

/1969/

- 5 Rozhovor s redaktorom Pravdy Arnoštom Bakom Konkrétne
problémy riešiť konkrétne venovaný aktuálnym problémom
v spoločnosti.

1970

- 6 Úvodník Verní revolučným tradíciám napísaný pre Roľnícke

- 6 noviny – 27. apríl 1970; rozhovor s redaktorom Pravdy 2
Arnoštom Bakom o situácii vo vývoji poľnohospodárstva na
Slovensku od oslobodenia v roku 1945 – 6. máj 1970; rozhovor
s redaktorom Čs. rozhlasu na Slovensku Paškom pre vysielanie
Rozhlasová beseda pre poľnohospodárov – 27. máj 1970.

SLOVENSKÝ NÁRODNÝ ARCHÍV

Obsah

	Strana
Úvod	2
Inventárny súpis	7
Obsah	10

Názov fondovej skupiny: Tajomník Ústredného výboru KSS Vincent Čislák

Značka fondu: 101 – 36 – 017

Typ pomôcky: čiastkový inventár

Časový rozsah fondovej skupiny: 1969 – 1970

Miesto uloženia fondovej skupiny: Drotárska cesta 42, Bratislava

Počet inventárnych jednotiek: 6

Počet ukladacích jednotiek: 2

Stav ku dňu: 31. 12. 2015

Fondové oddelenie usporiadal: Mgr. Ján Hučko

Čiastkový inventár zostavil: Mgr. Ján Hučko

Počet strán: 11

Prepísala: Ing. Ivana Iváková

Čiastkový inventár posúdili:

Čiastkový inventár schválila: Mgr. Mária Šániková, vedúca oddelenia predarchívnej

starostlivosti a Vedecká rada Slovenského národného archívu